

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

N.

7.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 23 Января — 1834 — Wilno. Wtorek. 23 Stycznia.

ОФИЦИАЛЬНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ 12-го Января.

Высочайшими Граматами, Всемилости-
вѣйше пожалованы Кавалерами орденовъ:

25 Декабря. Св. Благочестиваго Князя Алексан-
дра-Невскаго, Преосвященный Филаретъ, Архиепи-
скопъ Казанскій и Свѣяжскій.

1 Января. Св. Равно-Апостольнаго Князя Вла-
димира первой степени, Тайный Совѣтникъ, Сена-
торъ Лавинскій.

25 Декабря. Тогожъ ордена, второй степени
большаго Креста, Преосвященный Кириллъ, Архие-
пископъ Подольскій и Брацлавскій.

1 Января. Тогожъ ордена, второй степени, Дѣй-
ствительный Статскій Совѣтникъ, Московскій Граж-
данскій Губернаторъ, Камергеръ Небольсинъ. (Р. И.)

Высочайшими Приказами, отданными въ С.-
Петербургъ, 1834 года:

6 Января. Назначаются: по Артиллеріи: Началь-
никъ Артиллеріи Отдѣльнаго Кавказскаго Корпуса, Ге-
нераль-Маіоръ Жуковскій 1-й, Исправляющимъ дол-
жность Инспектора мѣстныхъ арсеналовъ. Командиръ
Лейбъ-Гвардіи 1-й артиллерійской бригады, Генераль-
Маіоръ Козликовъ, Начальникомъ Артиллеріи Отдѣль-
наго Кавказскаго Корпуса съ состояніемъ по Гвардей-
ской пѣшей Артиллеріи. Командующій Лейбъ-Гвардіи
2-ю Артиллерійскою бригадою и Командиръ Батареи
N. 4-го роты, Полковникъ Стасовъ, Командующій
Лейбъ-Гвардіи 1-ю Артиллерійскою бригадою. 3-й Гвар-
дейской и Гренадерской Артиллерійской бригады, Ко-
мандиръ Батареи N. 1-го роты, Полковникъ Ба-
ронъ Розенъ, Командующій Лейбъ-Гвардіи 2-ю Ар-
тиллерійскою бригадою. Лейбъ-Гвардіи 1-й Артил-
лерійской бригады Капитанъ Корниловъ, Командиромъ
Батареи N. 1-го роты 3-й Гвардейской и Грена-
дерской Артиллерійской бригады, съ переводомъ
Лейбъ-Гвардіи въ Батарею N. 5-го роту оной же
бригады. Увольняются отъ службы: за ранами: Состо-
ящіе по Арміи Генераль-Маіоры: Ладженскій 1-й,
Лошкаревъ 1-й и Пестель.

7-го дня. Назначается: по Кавалеріи: Началь-
нику 4-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генераль-
Лейтенанту Каблуковъ 2-му, присутствовать въ Пра-
вительствующемъ Сенатѣ. Увольняются отъ служ-
бы: Состоящіе по Арміи Генераль-Маіоры: Стрелю-
ховъ 1-й и Топтыковъ, оба съ мундирами и пенсіо-
нами полнаго жалованья. За ранами: Состоящіе по
Арміи Генераль-Маіоръ Бресеръ 2-й, съ мундиромъ
и пенсіономъ полнаго жалованья. За болѣзнию: Со-
стоящіе по Арміи Полковникъ Писниковъ, Генераль-
Маіоромъ.

9-го дня. Назначаются. Генераль отъ Инфан-
теріи, Министръ Финансовъ, Графъ Канкринъ, Гла-
вноуправляющимъ Корпуса Горныхъ Инженеровъ,
съ оставленіемъ при прежней должности. Состоящіе
въ Свитѣ Его Императорскаго Величества Генераль-
Маіоръ Графъ де-Сентъ-Альдегондъ, Членомъ Совѣ-
та Корпуса Горныхъ Инженеровъ, съ оставленіемъ

WIADOMOŚCI URZĘDOWE.

Sankt-Petersburg dnia 12 Stycznia.

Przez NAYWYŻSZE Dyplomata NAYKASKA-
WIEY mianowani Kawalerami Orderów:

25 Grudnia. Świętego Prawowiernego Xiążęcia
Alexandra-Newskiego, Przenaywielebniejszy Filaret,
Arcy-Biskup Kazański i Swiażski.

1go Stycznia. Sw. Równego z Apostołami Xią-
żęcia Włodzimierza pierwszego stopnia, Radzca Tay-
ny, Senator Ławński.

25 Grudnia. Tegoż orderu, wtórego stopnia Wiel-
kiego Krzyża, Przenaywielebniejszy Cyrylli, Arcy-Bi-
skup Podolski i Bracławski.

1go Stycznia. Tegoż orderu, wtórego stopnia,
Rzeczywisty Radzca Stanu, Moskiewski Cywilny Gu-
bernator, Kammerherr Niebolsin. (R. I.)

Przez NAYWYŻSZE rozkazy dzienne, wydane
w St. Petersburgu, 1834 roku:

Stycznia 6 dnia. Naznaczeni: W Artylleryi: Na-
czelnik Artylleryi Oddzielnego Korpusu Kaukaskiego,
Jenerał-Major Żukowski 1szy, Sprawującym obowiązki
Inspektora mieyscowych arsenatów. Dowódzca Gwar-
dyi 1szej artylleryczney brygady, Jenerał-Major Ko-
złainow, Naczelnikiem Artylleryi Oddzielnego Korpusu
Kaukaskiego, licząc się w Gwardyyskiej Artylleryi
pieszej. Dowódzacy 2gą artylleryyską brygadą Gwar-
dyi i Dowódzca kompanii pozycyney N. 4go, Półko-
wnik Stachowicz, Dowódzającym pierwszą artylleryy-
ską Brygadą Gwardyi. 3ciey Gwardyyskiej i Gren-
adyerskiej Artylleryczney Brygady, Dowódzca kompa-
nii pozycyney N. 1go, Półkownik Baron Rosen, Do-
wódzającym 2gą artylleryyską brygadą Gwardyi. Kapi-
tan 1szej artylleryyskiej brygady Gwardyi Kornitow,
Dowódzcą kompanii pozycyney N. 1go 3ciey Gwardy-
yskiej i Grenadyerskiej artylleryyskiej brygady, z prze-
niesieniem do kompanii pozycyney gwardyyskiej N.
5go teyże brygady. Uwolnieni ze służby: z przyczyny
ran: licząc się w armii, Jenerał-Majorowie: Ładyżeń-
ski 1szy, Łoszkarew 1szy i Pestel.

Dnia 7. Przeznacza się: w Kawaleryi: Naczelnik
4tey lekkiej Kawaleryyskiej Dywizyi, Jen. Por. Ka-
blukow 2gi, do zasiadania w Rządzącym Senacie. Uwal-
niają się ze służby: licząc się w Armii Jenerał-Majo-
rowie: Stremouchow 1szy i Topykow, oba z munda-
rami i pensjami zupełney gaży. Z przyczyny ran: liczą-
cy się w Armii Jenerał-Major Brewern 2gi, z mun-
durem i pensją połowy gaży. Dla choroby: licząc
się w Armii Półkownik Pośnikow, w randze Jenerał-
Majora.

Dnia 9 Stycznia. Naznaczają się: Jenerał pie-
choty, Minister Skarbu, Hrabia Kankrin, Głównozar-
ządzającym Korpusem Inżynjerów Górniczych, z pozo-
staniem przy teraźniejszym obowiązku. Znajdujący się
w Orszaku Jego Cesarskiej Mości, Jenerał-Major Hra-
bia de St. Aldegonde, Członkiem Rady Korpusu In-
żynjerów górniczych, z pozostaniem w Orszaku NAYKAS-

въ Свѣтъ Его Величества. Состоящій въ Свѣтъ Его Императорскаго Величества, Генераль-Маіоръ *Чевкинъ*, Начальникомъ Штаба Корпуса Горныхъ Инженеровъ, съ оставленіемъ въ Свѣтъ Его Величества. (Р. И.)

Указы Правительствующаго Сената.

ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, по положенію Комитета 1-го Министровъ, въ 14-й день минувшаго Ноября Высочайше повелѣть соизволилъ: къ облегченію способовъ приготовленія вина, со всевозможнымъ уменьшеніемъ употребляемаго на сіе хлѣба, для обоюдной пользы откуповъ и народнаго продовольствія, разрѣшитъ откупщикамъ, по взаимнымъ соглашеніямъ съ заводчиками, потребное на продажу по питейнымъ сборамъ вино выкуривать изъ свекловицы и картофеля, тѣми средствами, какія употребляются для приготовленія оного изъ хлѣба, доколь послѣдующіе урожаи не представятъ возможности отменить таковое дозволеніе къ надлежащему поддержанію хлѣбопашества. (Декабря 20 дня 1833 года. По 1-му Департаменту.)

Правительствующей Сенатъ слушали записку, изъ слѣдственнаго дѣла, представленнаго Архангельскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ, о бывшемъ въ Пермскомъ Губернскомъ Правленіи Совѣтникѣ, Коллежскомъ Ассесорѣ Михайлѣ Свѣдомскомъ, преданномъ суду, по Высочайшему повелѣнію, Архангельской Палаты Уголовнаго Суда, за разные предосудительные по службѣ поступки, яко бы съ лихоимствомъ сопряженные. Приказали: Правительствующей Сенатъ, разсмотрѣвъ дѣло сіе и постановивъ рѣшеніе относительно падавшихъ обвиненій на Коллежскаго Ассесора Михайлу Свѣдомскаго, далѣе Правительствующей Сенатъ обратилъ вниманіе на первоначальныя распоряженія Архангельскаго Уголовной Палаты, которая прежде еще разсмотрѣнія дѣла и, слѣдовательно, прежде обсужденія обвиненій, на Свѣдомскаго выведенныхъ, подвергла имъніе его не только запрещенію, но даже описи и опѣкѣ, подѣлъ единственно предлогомъ, что онъ оглашенъ въ лихоимствѣ, торговлѣ, употребленіи для винокуренія казеннаго дѣса, и что бы съ отлучкою его къ суду имъніе сіе не могло разстроиться. По первымъ тремъ предметамъ былъ въ виду одинъ оговоръ, сдѣланный общимъ терминомъ, ничѣмъ неподкрѣпленный, а потому и не было основанія къ наложенію запрещенія на помянутое имъніе; предохраненіе же онаго, по отлучкѣ Свѣдомскаго къ суду, еще менѣе давало права учреждать надъ имъніемъ сѣмъ опеку, ибо подсудимый, по положенію своему, могъ или самъ, или чрезъ довѣреннаго, свободно распоряжаться помянутымъ имъніемъ. Уголовная Палата, которая въ началѣ столь стѣснительно дѣйствовала противъ Свѣдомскаго, потомъ во всемъ его оправдала и тѣмъ сама произнесла приговоръ, что въ означенныхъ предварительныхъ ея мѣрахъ не представлялось необходимости. За таковыя произвольныя распоряженія, признанныя и Правительствующимъ Сенатомъ въ опредѣленіи его, исполненномъ 31 Декабря 1831 года, означенной Палатѣ сдѣлать строгій выговоръ, съ опубликованіемъ о томъ повсемѣстно, а Свѣдомскому предоставить право, буде пожелаетъ, отыскивать съ Членовъ той Палаты убытковъ, какіе могъ потерѣть по имънію отъ сихъ распоряженій. (Декабря 21 дня 1833 года. 1-го Отдѣленія 5-го Департамента.)

Правительствующій Сенатъ слушали представле­ ніе Г. Министра Финансовъ, коимъ доносить о Высочайше утвержденномъ въ 14-й день минувшаго Ноября положеніи Комитета Гг. Министровъ, послѣдовавшемъ по всеподданнѣйшей просьбѣ жи­ телей города Кизляра, препровожденной къ нему Г. Ми­ нистру, по Высочайше утвержденному заключе­ нію Коммисіи прошеній отъ Статсъ-Секретаря Лон­ гинова, о претерпѣваемомъ стѣсненіи въ продажѣ ви­ ноградныхъ водокъ, отъ возвышенія съ 1831 года ак­ циза съ оныхъ отъ 3 р. до 6 р. 60 к. на ведро, пре­ доставленія, на основаніи указа Правительствующаго Сената 5 Декабря 1832 года, откупщикамъ права по­ вѣрки водокъ съ ерлыками при провозѣ и продажѣ о­ ныхъ и опредѣленія Высочайше утвержденнымъ 27 того же Декабря положеніемъ Комитета Гг. Ми­ нистровъ штрафа, если они ниже пробъ, по 50 р. съ ведра. При ка за ли: Соглашаясь съ предположеніемъ Г. Министра Финансовъ, о томъ, до какой степени можетъ быть допущенъ недогаръ въ Кизлярскихъ водкахъ противъ вынутыхъ изъ оныхъ пробъ, про­ исходящій отъ естественныхъ причинъ во время са­ маго перевоза сихъ водокъ, и руководствуясь выше­ изъясненнымъ Высочайше утвержденнымъ по­ ложеніемъ Комитета Гг. Министровъ, всѣмъ Казеннымъ Палатамъ и Экспедиціямъ предписать, чтобъ недогаръ

ŚNIEYSZEGO PANA. Znajdujący się w Orszaku Jego CESARSKIEJ MOŚCI, Jenerał-Major *Czewkin*, Naczelnikiem Sztabu Korpusu Inżynjerów Górniczych, z pozostaniem w Orszaku NAYJAŚNIEYSZEGO PANA. (R.I.)

Ukazy Rządzącego Senatu.

NAYJAŚNIEJSZY PAN, stosownie do postanowienia Komitetu PP. Ministrów, w dniu 14 upłynionego listopada Naywyżey rozkazać raczył: dla ułatwienia sposobów pędzenia wódki, ze wszelką, ile być może, oszczędnością obracanego na to zboża, dla zobopolney korzyści odkupów i wyżywienia ludu, dozwolić trzymającym odkupy, za wzajemnem zgodzeniem się z właścicielami browarów, obracaną na wyprzedaż dla trunekowych browarów wódkę, wypędzać z buraków i kartofli, temi środkami, jakie są używane dla otrzymania jej ze zboża, dopóki przyszłe urodzaje nie przedstawiają możności odmienić tego pozwolenia, dla należytego utrzymania rolnictwa. (Dnia 20 Grudnia 1833 roku. z 1go Departamentu.)

Rządzący Senat słuchali zapiski ze śledztwienney sprawy, przedstawioney przez Archangielskiego Cywilnego Gubernatora, o byłym w Permskim Gubernialnym Rządzie Radzcy, Kollegialnym Assesorze, Michale Świedomskim, oddanym pod Sąd, za Naywyższym rozkazem, Archangielskiej Izby Sądu Kryminalnego, za różne uwłaczające służbie postęпки, niby z przedaynością połączone. Rozkazał: Rządzący Senat, rozważywszy tę sprawę i wydawszy wyrok względem obwinienia padającego na Koll. Ass. Michała Świedomskiego, daley Rządzący Senat zwrócił uwagę na początkowe rozporządzenia Archangielskiej Izby Sądu Kryminalnego, która jeszcze przed roztrząśnieniem sprawy, a zatem przed osądzeniem obwinienia, na Świedomskiego wyniesionego, oddała majątek jego, nie tylko pod zaprzeczenie, lecz nawet kazała opisać i oddać w opiekę, pod tym jedynie pozorem, że on pomówiony jest o przedayność, prowadzenie handlu i użycie dla pędzenia wódki skarbowego drzewa, i ażeby przez oddalenie się jego do sądu majątek ten nie zruynował się. W pierwszych trzech przedmiotach było we względzie samo pomówienie, uczynione w ogólnych wyrazach, niczem nie poparte, a przeto nie było i przyczyny do nałożenia zaprzeczenia na pomieniony majątek; ochronienie zaś jego, z powodu oddalenia się Świedomskiego do Sądu, jeszcze mniej dawało prawa ustanawiać nad tym majątkiem opiekę, albowiem zostający pod Sądem, ze względu położenia swego, mógł sam, lub przez umocowanego, wolnie rozporządzać pomienionym majątkiem. Izba Sądu Kryminalnego, która z początku tak uciążliwie postępowała ze Świedomskim, potem zupełnie go uniewinniła i przez to sama wydała wyrok, że pomienionych uprzednich jej środków, nie było widać potrzeby. Zatakowe dowolne rozporządzenie, uznane i przez Rządzący Senat w jego wyroku, wypełnionym dnia 31 Grudnia 1831 roku, pomienioney Izbie dać surową wymówkę, oraz opublikować o tém po wszystkich miejscach, Świedomskiemu zaś dozwolnić, jeżeli będzie chciał, dochodzić na Członkach tej Izby strat, jakie mógł ponieść w majątku przez takowe rozporządzenia. (Dnia 21 grudnia 1833 roku. z 1go oddziału 5go Departamentu.)

Rządzący Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu, w którym donosi o N a y w y ż e y zatwierdzone w dniu 14 upłynionego Listopada postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, które nastąpiło z powodu naypoddanniejszej prośby mieszkańców miasta Kizlaru, przesłanej temuż P. Ministrowi, stosownie do Naywyżey zatwierdzonego wniosku Kommissyi prośb przez Sekretarza Stanu Łonginowa, o oznaczenie ilości wina w przemyśle winogronowych wódek, przez podwyższenie z nich akcyzy w 1831 roku, od 5 rubli do 6 rubli 60 kopiejek od wiadra, przez dozwoleństwo, na mocy ukazu Rządzącego Senatu z dnia 5 Grudnia 1832 roku, dzierżawcom odkupu prawa sprawdzania wódek z jerlikami podczas ich przewożenia i sprzedaży, oraz przez naznaczenie N a y w y ż e y zatwierdzone w dniu 27 tegoż Grudnia postanowieniem Komitetu PP. Ministrów sztrafu, po 50 rubli od wiadra, jeżeli one są niższej próby. Rozkazali: Zgadzać się z postanowieniem P. Ministra Skarbu, w tém, do jakiego stopnia może być dozwolany niedogar w Kizlarskich wódkach, stosownie do wziętych z nich prób, pochodzących z naturalnych przyczyn podczas samego przewożenia tych wódek, i trzymając się w tym względzie wyżej wyrażonego N a y w y ż e y zatwierdzonego postanowienia Komitetu PP. Ministrów, wszystkim Izdom Skarbowym, oraz Expedycyom zalecić, ażeby niedogaru

Кизлярскихъ водокъ въ бочкахъ противъ пробъ, составляющихъ не болѣе трехъ градусовъ, подобно допущенному въ хлѣбныхъ водкахъ ремедиуму, за подлогъ не считать и оставлять безъ всякихъ послѣдствій. Но если означенныя водки при сличеніи съ пробами, вынутыми на мѣстахъ выдѣлки, будутъ имѣть недогара болѣе трехъ градусовъ, то заводчика или промышленника подвергать за сѣ, а равно и за всякій перегаръ водокъ въ бочкахъ противъ пробъ, установленной положеніемъ Комитета Г. Министровъ 27 Декабря 1832 года отвѣтственности. (Декабря 22 дня 1833 года. По 1-му Департаменту.)

Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Г. Министра Финансовъ, что Члены Рижскаго Биржеваго Комитета вошли къ нему съ просьбою, въ которой изъяснили, что, по случаю прекращенія плаванія въ Рижскомъ портѣ парохода, который въ прошедшемъ году употребляемъ былъ для буксировки кораблей, и необходимой въ таковомъ суднѣ надобности для купечества, Англичанинъ Кооксонъ предложилъ Биржевому Комитету уступить на сей предметъ за умирную цѣну принадлежащее ему весьма хорошо устроенное паровое судно *The Lady of the lake*, съ половиннымъ участіемъ его въ ономъ и съ тѣмъ, если сему пароходу дано будетъ исключительное право буксировать корабли въ Рижскомъ портѣ. Поелику же отъ сей привилегіи не можетъ произойти никакихъ злоупотребленій, а также нельзя ожидать ни совмѣстичества на сѣо спекуляцію, при томъ же помянутое судно можетъ быть съ пользою употребляемо для углубленія рѣки въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ она мелка; то по симъ причинамъ, Члены Биржеваго Комитета просили предоставить означенному судну исключительное право на пять лѣтъ буксировать корабли съ моря въ портъ и обратно. Въ слѣдствіе сего, онъ Г. Министръ Финансовъ, по предварительному сношенію съ Г. Рижскимъ Военнымъ Губернаторомъ, входилъ по означенной просьбѣ съ представленіемъ въ Государственный Совѣтъ, который, разсмотрѣвъ оное въ Департаментѣ Экономіи и въ Общемъ Собраніи, съ одной стороны судилъ, что по разуму существующаго закона о привилегіяхъ, сѣи послѣднія выдаются токмо на одні новыя изобрѣтенія и открытія, какъ отечественныя, такъ и изъ чужихъ краевъ вводимыя, предполагаемый же къ содержанію въ Рижскомъ портѣ пароходъ, не составляя новаго изобрѣтенія, подлѣ правила о привилегіяхъ, собственно изданныя, не подходитъ; но съ другой стороны принималъ въ уваженіе: а) что содержаніе помянутаго парохода принадлежитъ единственно къ предпріятіямъ для общепользующей цѣли; б) что, по удостовѣренію мѣстнаго начальства и по отзыву его Г. Министра, предпріятіе таковое доставитъ важныя выгоды чрезъ скорый ввѣдъ судовъ въ гавань и обратный оныхъ выводъ въ море торговлѣ, послужитъ къ спасенію отъ гибели въ бурное время кораблей и доставитъ средство углубить мелкія мѣста рѣки Двины; в) что объ исключительномъ правѣ на сѣе предпріятіе ходатайствуетъ не одно лице, но общество купечества; представляемое Биржевымъ Комитетомъ; самое же право сѣе ограничивается весьма краткимъ срокомъ и въ настоящее время имѣть въ виду никакого совмѣстичества въ сѣмъ предпріятіи; г) что въ 1830 году, по Высочайшему указу, а въ 1832-мъ по положенію Государственнаго Совѣта, дарованы уже исключительныя преимущества обществу акціонеровъ въ С. Петербургѣ и Ригѣ на учрежденіе пароходства между Любекомъ и С. Петербургомъ и между Любекомъ же, Ригею и Либавою; и наконецъ д) что капиталы, отбавляемые частными людьми и обществами на подобныя общественныя предпріятія, требуютъ по крайней мѣрѣ обезпеченія со стороны соперничества въ теченіе извѣстнаго срока. По всемъ симъ уваженіямъ Государственный Совѣтъ мнѣнемъ своимъ, Высочайше утвержденнымъ 17 минувшаго Ноября, положилъ: допустить Рижскому Биржевому Комитету исключительное право на содержаніе въ теченіе пяти лѣтъ въ тамошнемъ портѣ особаго парохода, какъ для буксировки кораблей съ рейды въ гавань и обратно, такъ и для употребленія сообразно съ вышеизложенною цѣлю. (Декабря 22 дня 1833 года. По 1-му Департаменту.)

Правительствующій Сенатъ слушали предложеніе Господина Тайнаго Советника, Оберъ-Прокурора и Кавалера, Князя Ивана Александровича Лобанова-Ростовскаго, что Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, въ слѣдствіе положенія Комитета Г. Министровъ, отнесся къ Г. Министру Юстиціи, объ учиненіи надлежащаго распоряженія, дабы Высочайшій Имѣнный указъ 19 Июля 1830 года, данный Святейшему Синоду, о воспрещеніи Священникамъ вѣнчать бра-

Кизлярскихъ водокъ въ бечкахъ, трzymającego nie więcej, jak trzy stopnie próby, tak jako dozwolonego w zbożowych wódkach remedium, za sfałszowanie nie poczytywać i zostawiać bez żadnych następstw. Lecz jeżeli pomienione wódki, przy porównaniu prób, wyjętych na miejscach wyrabiania, będą miały niedogaru więcej trzech stopni, natenczas producenta, lub przemysłnika pociągać za to, jakoteż za każdy przegar wódek w beczкахъ przeciw prób, do oznaczonej przez postanowienie Komitetu PP. Ministrów z dnia 27 Grudnia 1832 roku odpowiedzialności. (Dnia 22 Grudnia 1833 roku. z 1go Departamentu.)

Rządzący Senat słuchali raportu P. Ministra Skarbu, że Członkowie Rzyckiego Birżowego Komitetu weszli doń z prośbą, w której wyrazili, iż, z powodu ustania pływania w Rzyckim porcie parochodu, który w roku przeszłym używany był do buxowania okrętów i koniecznej takiego statku potrzeby dla stanu kupieckiego. Anglik Kookson zaproponował Birżowemu Komitetowi odstąpić w tym celu za umiarkowaną cenę należący do niego bardzo dobrze zbudowany statek parowy *Pani Jeziora*, z warunkiem, iżby on w portowie do niego należał, i aby temu parochodowi dane było wyłączne prawo buxowania okrętów w porcie rzyckim. Ponieważ zaś z tego przywileju nie mogła wynikać żadne nadużycia, oraz niemożna spodziewać się współubiegania się o tę spekulacyę, przy tém też pomieniony statek może być z korzyścią użyty do wygłębiania rzeki w tych miejscach, gdzie ona jest płytką; dla tych więc przyczyn Członkowie Birżowego Komitetu prosili, aby nadać pomienionemu statkowi wyłączne prawo na lat pięć buxować okręty z morza do portu i na powrót. Na skutek tego P. Minister Skarbu, skomunikowawszy się uprzednio z P. Rzyckim Wojennym Gubernatorem, wchodził we względzie pomienionej prośby z przedstawieniem do Rady Państwa, która, rozważywszy je w Departamencie Ekonomii i na Powszechném Zebraniu, z jednej strony uznała, że w duchu istniejącego prawa o przywilejach, takowe wydają się tylko na same nowe wynalazki i odkrycia, tak oyczyste, jako też z obcych sprowadzane krajów, mający się zaś utrzymywać w Rzyckim porcie parochod, nie stanowiąc nowego wynalazku, pod prawidła o przywilejach szczególnie wydane, nie podchodzi; lecz z drugiej strony uważał: a) że utrzymanie pomienionego parochodu, należy jedynie do przedsięwzięć dla ogólnego pożytku; b) że wedle zapewnienia miejscowej zwierzchności i wedle zdania P. Ministra, przedsięwzięcie takowe wielkie przyniesie korzyści dla handlu, przez prędkie wprowadzanie statków do przystani, oraz wyprowadzanie ich na powrót na morze, posłuży do ochronienia od zguby okrętów podczas burzy, i poda środek do uczynienia głębszymi płytkich miejsc rzeki Dźwiny; c) że o wyłączne prawo na to przedsięwzięcie stara się, nie jedna osoba, lecz zgromadzenie handlujących, reprezentowane przez Birżowy Komitet; samo zaś to prawo ograniczać się bardzo krótkim terminem i teraz nie widać żadnego współubiegania się w tém przedsięwzięciu; d) że w 1830 r., wedle *Naywyższego* ukazu, a w 1832 roku, wedle postanowienia Rady Państwa, udzielone już wyłączne prerogatywy towarzystwom akcyonistów w Sankt-Petersburgu i w Rydze na zaprowadzenie komunikacyi za pomocą statku parowego między Lubeką i St. Petersburgiem i między Lubeką także a Rygą i Lipawą; na koniec e) że kapitały, przeznaczane przez osoby prywatne i towarzystwa na podobne publiczne przedsięwzięcia, potrzebują przynajmniej zabezpieczenia od współubiegania się w ciągu pewnego terminu. Ze wszystkich tych uwag, Rada Państwa opinią swą *Naywyższą* zatwierdzoną dnia 17 upłynionego Listopada uchwaliła: dozwolić Rzyckiemu Birżowemu Komitetowi wyłącznego prawa na utrzymywanie przez lat pięć w tamiecznym porcie oddzielnego parochodu, tak dla buxowania okrętów z reidy do przystani i na powrót, jako też dla używania do wyżej wyrażonego celu. (Dnia 22 Grudnia 1833 roku. Z 1go Departamentu.)

Rządzący Senat słuchali przełożenia Radcy Taynego, Ober-Prokurora i Kawalera, Xięcia Jana Alexandrowicza Łobanowa-Rostowskiego, że P. Minister Spraw Wewnętrznych, na skutek postanowienia Komitetu PP. Ministrów, odniósł się do P. Ministra Sprawiedliwości o uczynienie należytego rozporządzenia, ażeby *Naywyższy* Imienny ukaz z d. 19 Lipca 1830 roku, wydany do *Nayświętszego* Synodu, o zabronieniu Kapłanom błogosławić śluby, jeżeli męzczyzna i kobieta

ки, если жених и невеста не достигли еще: первый 18, а последний 16 лѣтъ, — объявленъ былъ чрезъ Градскія и Земскія Полиціи повсемѣстно и не только Священникамъ, но и всѣмъ обывателямъ, безъ исключенія. (Декабря 23 дня 1833 года. По *тому Департаменту*.)

НАСТАВЛЕНІЕ.

Какъ дѣлать хлѣбъ съ примѣсью винной барды и соломенной муки, могущій совершенно замѣнить обыкновенный ржаной хлѣбъ.

I. Какъ печь хлѣбъ изъ барды.

На винокурняхъ обыкновенно употребляютъ лучшие зерна хлѣба; хопя изъ сихъ зеренъ и выгонится вино, но въ кубѣ, почти, весь хлѣбъ цѣльный остаётся, а выпарится изъ него лишь то, что выпаривается и при обыкновенномъ печеніи хлѣба, такъ, что остающійся въ винокурennomъ кубѣ хлѣбъ очень можетъ идти въ дѣло.

Когда урожаи были хороши, то по невѣдѣнію, или и по тому, что нужды въ томъ не было, винную барду жидали или употребляли на кормъ скота; только въ нѣкоторыхъ Губерніяхъ былъ обычай печь хлѣбъ изъ барды.

Изъ разныхъ способовъ печь таковой хлѣбъ, здѣсь предлагается лучший: надобно взять чешырехъ дневной барды, то есть: такой, которая послѣ вынута изъ куба простояла въ ушатѣ дни чешыре; ибо свѣжая барда на сіе дѣло не годится. Барда можетъ стоять въ ушатѣ до двухъ недѣль и непортишься.

Эту винную барду надобно пропустить сквозь грохотъ, или рѣшето, или спустить съ ея поверхности жидкость, опъ чего получится шакъ называемая *гуца винной барды*; сію гуцу должно замѣсить, какъ обыкновенное шѣсто, развѣда оное жидкою бардою, или кипяшкомъ столько, сколько надобно для обыкновеннаго шѣста; можно даже, смотря по густотѣ, мѣсить шѣсто и не прибавляя воды. Къ этому шѣсту должно прибавлять обыкновенной ржаной муки, сколько кто можетъ; шакъ на примѣръ: можно положить въ квашню 20 фунт. барды на 10 фунтовъ обыкновенной ржаной муки, и выйдетъ хлѣбъ очень хорошій и здоровый; можно муки прибавлять и менѣе сей пропорціи.

Въ растворенное такимъ образомъ шѣсто кладутъ обыкновенное количество закваски и оставляютъ въ квашни, пока поднимается, попомъ валяють хлѣбы, и сплавя въ печь, какъ обыкновенно *).

При семъ нужно замѣнить, что чѣмъ больше мѣсить это шѣсто, тѣмъ лучше будетъ хлѣбъ, а если прибавить въ него щепотъ соли, то хлѣбъ выйдетъ и еще лучше; должно также наблюдать, чтобы барда не была холодная, а чтобы за полъ дня она была внесена въ избу прежде, нежели начнутъ мѣсить ее. Такой хлѣбъ надобно хорошо выпекать; но если случится, что, по вынута изъ печи, хлѣбъ окажется нѣсколько сыроватымъ, то надобно разрѣзать его и сушить сухарями; такимъ образомъ испеченный хлѣбъ ни чѣмъ не хуже обыкновеннаго ржаного хлѣба, очень вкусенъ и здоровъ.

II. Какъ печь хлѣбъ съ прибавленіемъ ржаной соломы.

Тамъ, гдѣ трудно достать винной барды, можно употреблять хлѣбъ, съ присоединеніемъ къ нему муки, сдѣланной изъ ржаной соломы.

Для сего берется обыкновенная ржаная солома сухая, бывшая въ ригѣ или на овинѣ; изъ этой соломы дѣлаютъ обыкновенную сѣчку или рѣзку; попомъ сію рѣзку сыпаютъ, какъ обыкновенныя зерна въ мельничій ковшъ, какой бы то ни было мельницы и мелютъ ее обыкновеннымъ образомъ; а чтобы лучше размолотась солома, то должно опускать на мельничіе камни гораздо *гуще* и *дворъ* оныхъ сдѣлать ниже обыкновеннаго. Когда жернова начнутъ молоть, то пойдеть изъ рѣзки мука, но только съ перваго размолу въ сей муку будетъ много *кострицы* или неперемолотой соломы; почему сію муку должно просѣять сквозь частое сито.

Одна часть полученной такимъ образомъ муки мѣшается съ тремя частями обыкновенной ржаной муки; сія соединенная мука мѣсится, квасится и обращается въ шѣсто, какъ обыкновенно, только надобно въ квашню класъ не много соли и давать шѣсту большую закваску.

Остающіеся въ ситѣ осадки соломы можно снова класъ въ жернова, дабы обратить ее въ муку. Разчитано, что при наблюдении сего, изъ чешырика смолотой рѣзки можно получить опъ двухъ

не mają jeszcze: pierwszy lat 18, a ostatnia lat 16 — ogłoszony był przez Miejskie i Ziemskie Policje pо wszystkich miejscach, i nie tylko Kapłanom, lecz też wszystkim obywatelom bez wyjątku. (Dnia 23 Grudnia 1833 roku. z *tego Departamentu*.)

INSTRUKCYA.

Jak robić chleb z domieszaniami brahy i słomianej mąki, mogący zupełnie zastąpić zwyczajny chleb żytni.

I. JAK PIEC CHLEB Z BRAHY.

Na browary zwykle obraca się najlepsze ziarno zboża; chociaż z tych ziarn wypędzi się wódka, lecz w kadzi, czyli czopie, zostaje prawie całe zboże, a ulotni się z niego tylko to, co się ulatnia i w zwyczajnym pieczeniu chleba, tak, że pozostające w browarnianej kadzi, zboże może bardzo być jeszcze użytecznie obrócone.

Kiedy urodzaje były dobre, wtenczas przez niewiadomość, lub też dla tego, że niebyło potrzeby, bragę wyrzucano albo obracano na pokarm dla bydła; w niektórych tylko Guberniach był zwyczaj, piec chleb z brahy.

Z rozmaitych sposobow pieczenia takiego chleba, podaje się tu najlepszy: należy wziąć czterodniowej brahy, to jest: takiej, która, po wyjęciu z kadzi, stała w cebrze przez dni cztery; świeża albowiem braha na to nie jest przydatną. Braha może zostawać w cebrze do dwóch tygodni: bez zepsucia.

Tę bragę należy przecedzić na przetak, lub rzeszoto, albo spuścić z jej powierzchni płyn, przez co otrzyma się *gąszcz brahy*, gąszcz ten potrzeba zamiesić, jak zwyczajne ciasto, rozproszawszy go rzadką bragą lub wrzątkiem do tyła, ile potrzeba dla zwyczajnego ciasta; można nawet, miarkując po gęstości, miesić ciasto bez dodania wody. Do tego ciasta przydać należy zwyczajnej żytniej mąki, ile kto może; tak na przykład: można włożyć do dzieży 20 funtow brahy na 10 funtow żytniej mąki zwyczajnej, a będzie chleb wcale dobry i zdrowy; można dodawać mąki nawet w mniejszej proporcji.

Do przygotowanego tym sposobem ciasta, kładą zwykłą ilość rozczyny i zostawiają w dzieży dopóki się nie podesymie; potem robią butki chleba i zwyczajnym sposobem sadzą do pieca *).

Przy tém należy uczynić uwagę, że im się więcej miesi to ciasto, tém lepszy będzie chleb, jeżeli zaś przyda się do niego szczyptę soli, wtedy chleb będzie jeszcze lepszy; przestrzegać też potrzeba, ażeby braha nie była zimna, i żeby pół dniem pierwej wniesiona była do izby, nim zacznie się miesić. Chleb takowy należy dobrze wypiekać; lecz, jeżeli się zdarzy, że po wyjęciu z pieca, chleb okaże się być nieco surowym, wtedy potrzeba go porozkrawać i suszyć na suchary; tak upieczony chleb w niczem nie jest gorszy od zwyczajnego żytniego chleba, wcale jest smaczny i zdrowy.

II. JAK PIEC CHLEB Z DODANIEM ŻYTNIEJ SŁOMY.

Tam, gdzie trudno jest dostać brahy, można używać zboża z dodaniem do niego mąki, zrobionej ze słomy żytniej.

W tym celu bierze się zwyczajna żytnia słoma sucha, która była w suszarni lub osieci; z tej słomy robi się zwyczajna sieczka, która się potem wysypuje, jak zwyczajne ziarno, do kosza młyńskiego, jakiegokolwiek młyna, i miele się zwyczajnym sposobem; żeby zaś lepiej rozmięła się słoma, należy spuszczać we młynie kamienie daleko *szczelniej* i *przezwór ich obrótu* zrobić szerszy od zwyczajnego. Gdy kamienie zaczną mleć, natenczas otrzyma się z sieczki mąka, z tego jednakże pierwszego zmełcia będzie wiele *kostrzycy*, czyli niezmełtey słomy; dla tego więc mąkę należy przesiać na gęste sito.

Część otrzymanej tym sposobem mąki, męsza się z trzema częściami zwyczajnej żytniej mąki, tak połączona mąka miele się, rozczynia się i zamienia się w ciasto, jak zwyczajnie; tylko potrzeba do dzieży, kłaść nieco soli i dać ciastu dobrze ukwaśnić.

Pozostałe w sicie ostatki słomy można znowu kłaść do żaren, ażeby obrócić je na mąkę. Wyrachowano, że to zachowując, z cztereryka **) zmełtey sieczki można otrzymać od dwóch do trzech garncy mąki, do 8 funtow wagi; przypuszczając zaś na wóz

*) Само собою разумѣется, что для валянія хлѣба должно отдѣлить около половины отъ ржаной муки, назначаемой для смѣшенія съ бардою.

*) Samo z siebie wypada, że dla robienia butek, oddzielić potrzeba blisko połowę żytniej mąki, przeznaczonej do zmieszania z bragą.

**) Cwierać beczki.

до трех гарицевъ муки, въсомъ до 8 фунтовъ, полагая же на шельгу соломы оныхъ до 70 сноповъ, окажется, что изъ одного воза можно получить 12 пудъ соломенной муки.

Таковой хлѣбъ на видъ нѣсколько желтоватый, хошъ и не такъ хорошъ, какъ хлѣбъ изъ барды, но не въ примѣръ лучше и здоровѣе хлѣба съ макиною, лебедю, а шѣмъ паче съ древесною корою.

Сии оба рода хлѣба изъ барды и изъ соломы дѣлались и дѣлаются съ успѣхомъ въ нѣкоторыхъ Уѣздахъ: Тульской, Ярославской, Тверской, Пензенской, Новгородской и С. Петербургской Губернй, въ имѣнйяхъ Г-жи Крюковой, Г-жи Слоникой, Г. Свѣчина, Князя Меншикова и у Генерала Майора Садова, а равно и въ имѣнйи Графа Нессельрода Г. Циммермана; и шѣ, которые нынѣ питаются симъ хлѣбомъ, ежедневно благодарятъ Бога за дарованное имъ пособие противъ неурожая.

При Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ и при Вольномъ Экономическомъ Обществѣ были дѣланы и нынѣ продолжаются также опыты по сему предмету. Медицинскій Совѣтъ разсматривалъ хлѣбы изъ барды и соломенной муки, и нашелъ оныя, въ особенностяхъ же первый, совершенно здоровыми и могущими замѣнить обыкновенный ржаной хлѣбъ.

Новыя усовершенствованія по сему предмету будутъ въ свое время обнародованы во всеобщее свѣдѣние.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна 30 Декабря.

Графъ Люккеси-Палли выѣхалъ отсюда обратно къ супругѣ своей, пребывающей въ Грецѣ.

— Письма изъ Бѣлграда, доносятъ, что Князь Милошъ на основаніи Султанскаго гатишерифа получилъ опять на 5 лѣтъ управленіе Сербіи. Въ краѣ семъ господствуетъ совершенная тишина. Изъ Греціи получены также удовлетворительныя извѣстія. (Dz. Рш.)

— 3-го Января —

1-го сего мѣсяца Князь Меттернихъ давалъ великолѣпный обѣдъ, на который приглашены были цѣлый дипломатическій корпусъ и прибывшіе къ дипломатическому собранію иностранные Министры. На слѣдующей недѣлѣ вѣроятно открыты будутъ засѣданія сего собранія. Рѣчь Короля Французовъ имѣла различное вліяніе на наши ассигнаціи. Тотчасъ послѣ обнародованія оной ассигнаціи возвысились, но позже, когда получены были разныя толкованія французскихъ журналовъ, курсъ оныхъ понизился. Ибо многіе банкиры, заключая по страстнымъ выходкамъ противу Королевской рѣчи, которые во всѣхъ почти министериальныхъ журналахъ помѣщены были, исключая самыя только непосредственно преданные министрамъ, полагали, что настоящее Французское Правительство не въ силахъ разрѣшить великаго вопроса объ усмирении партій, и что весьма истинно то, что сказалъ Король Лудовикъ Филиппъ о покушеніяхъ партій, относительно возмущенія общаго покоя. Сіе имѣло неблагополучное вліяніе на денежные обороты, ибо впрочемъ ничего неусмотрѣно въ сей рѣчи, чтобы угрожать могло мирнымъ отношеніямъ. (G.C.)

— 4 Января. —

Къ отозванію изъ Архипелага англійской и французской эскадръ, было поводомъ объявленіе одного Государства, касающееся политики его въ отношеніи Турціи. (Dzien. Pow.)

— 5 Января. —

Начались уже конференціи Министровъ; продолжаются оныя съ вечера до полуночи.

— 10 Января. —

Аугсбургская газета отъ 3-го с. мѣсяца по донесеніямъ изъ Вѣны сообщила извѣстіе, что Австрія заключила съ другимъ Государствомъ договоръ, относительно сохраненія Оттоманской Имперіи. Донесеніе сіе совершенно было неосновательно. По сему и Австрійскій Наблюдатель считаетъ оное настоящею выдумкою биржеваго спекуланта. (Gaz. Códz.)

Г Е Р М А Н І Я.

Съ береговъ Майна, 31 Декабря.

Говорятъ, что относительно Люксембургскихъ дѣлъ сдѣлано со стороны Франціи непосредственное представленіе, нѣтълько въ собраніе Нѣмецкаго Союза, но также со стороны Франціи и Бельгіи, въ Вѣнскій Конгрессъ, и увѣраютъ, что по сему предмету особый французскій посланникъ отправленъ будетъ для участіи въ дѣйствіяхъ конгресса. Переговоры о немедленномъ опредѣленіи свободныхъ торговыхъ отношеній между сими двумя Государствами, будутъ уже приведены въ дѣйствіе. (G.C.)

Дармштадтъ, 5 Января.

Первый нашъ Министръ, баронъ дю-Тиль, выѣхалъ въ Вѣну, вмѣстѣ съ Канцлеромъ Университе-

тѣ сломы 60 до 70 сноповъ, окажется, что изъ одного воза получить можно 12 пудовъ сломанею муки.

Хлѣбъ таковой на вкусъ не такъ хорошъ, какъ хлѣбъ изъ браги, но безъ по-
рównania lepszy i zdrowszy od chleba z mękiną, le-
biódą, a tѣmъ hardziej z korą drzewną.

Оба те родзaje chleba z brahy i ze słomy robiły się i robią się z wybornym skutkiem w niektórych powiatach Tulskiej, Jarosławskiej, Twerskiej, Penzeńskiej, Nowgorodzkiej i Sankt-Petersburskiej Gubernij, w majątkach P. Kriukowey, P. Słonickiej, P. Swieczyna, Xiecia Menszczikowa, oraz u Jenerała - Majora Sałowa, również w majątku Hrabiego Nesselrode przez P. Cymmermana; a ludzie, którzy jedzą chleba takowy, codziennie dziękują Bogu za udzieloną im pomoc w nieurodzaju.

W Ministerjum Spraw Wewnętrznych i przy Wolnym Towarzystwie Ekonomicznym czynione były i teraz się jeszcze czynią doświadczenia w tej rzeczy, Rada Medyczna rozbiierała chleby z brahy i mąki słomianej, i znalazła je, szczególnie zaś pierwszy, zupełnie zdrowymi i mogącymi zastąpić zwyczajny chleba żytni.

Nowe udoskonalenia w tej rzeczy będą w swoim czasie podane do powszechnej wiadomości.

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Wiedeń dnia 30 Grudnia.

Hrabia Lucchesi-Palli wyjechał stąd na powrót do małżonki swojej, znajdujący się w Grätz.

— Listy z Belgradu donoszą, że Xiaże Miłosz, na mocy hatiszeryfu Sułtańskiego, otrzymał znowu na 5 lat zarządy Serwii. W prowincyi tej panuje zupełna spokojność. Z Grecyi także odebrano zaspokajające wiadomości. (Dz. powsz.)

— Dnia 3 Stycznia. —

Dnia 1 dawał Xiaże Metternich wielki obiad, na który całe dyplomatyczne ciało i przybyli na zjazd Ministrowie obcy zaproszeni byli. W przyszłym tygodniu rozpoczyna się zapewne posiedzenia zjazdu. Mowa z tronu Króla Francuzów wywarła różny wpływ na nasze papiery. Zaraz po jej ogłoszeniu papiery podniosły się, później zaś, skoro odczytano różne objaśnienia francuzkich dzienników, spadły. Wielu bowiem bankierów, sądząc według namietności, z jaką cała prawie ministeryalna prasa, wyjawszы ministeryalne organa, na mowę z tronu powstawała, utrzymywali, że terazniejszy Rząd francuzki nie zdoła rozwiązać wielkiego zadania: utłumienia stronnictw; i że nader prawdziwą jest rzeczą, co Król Ludwik Filip względem usiłowań fakcyjnych, celem zamieszczenia publiczney spokojności powiedział. To wywarło szkodliwy wpływ na fundusze, gdyż zresztą nie niepokojącego w rzeczony mowie nie znaleziono. (Gaz. Códz.)

— Dnia 4 Stycznia. —

Powodem odwołania eskadr Angielskiej i Francuzkiej z Archipelagu, ma być wyraźne oświadczenie pewnego Mocarstwa, dotyczące się polityki jego względem Turcyi. (Dz. powsz.)

— Dnia 5 Stycznia. —

Już się rozpoczęły Ministeryalne konferencye. Trwają one od wieczora do północy.

— Dnia 10 Stycznia. —

Gazeta Auszpurska pod dniem 3 b. m. udzieliła wiadomość, według doniesień z Wiednia, że Austrya zawarła z innem Mocarstwem traktat dla utrzymania Państwa Otomańskiego. To doniesienie było zupełnie bezzasadnem. Dla tego też Dostrzegacz Austriacki ogłasza je za czysty wymysł spekulanta giełdowego. (G.C.W.)

N I E M C Y.

Od brzegów Menu 31 Grudnia.

Mówią o tѣm, iż względem spraw Luxemburskich zrobiono ze strony Francyi bezpośrednie udzielenie, nie tylko do zgromadzenia seymu związkowego, lecz także ze strony Francyi i Belgii, do Kongressu wiedeńskiego, i twierdzą, iż w tym interesie właściwy Poseł Francyi wysłany będzie na obrady Kongressu. Układy względem jak najszybszego załatwienia wolnych związków handlowych pomiędzy temi dwoma państwami, mają przysięć już do skutku. (G.C.)

Darmstadt 5 Stycznia.

Nasz pierwszy Minister, Baron du Thil, odjechał do Wiednia z Kanclerzem Uniwersytetu Linde, któ-

та *Линде*, котораго совѣты будутъ надобны при постановленіяхъ Вѣнскаго Дипломатическаго собранія относительно преобразованія Университетовъ. (G.C.)

С А К С О Н І Я.
Дрезденъ, 6 Января.

Графъ *Альвенслебенъ*, который въ званіи Прускаго уполномоченнаго при вѣнскомъ дипломатическомъ собраніи отправился въ Вѣну, въ последнее время имѣлъ участіе въ новомъ образованіи вольнаго города Кракова. (Gaz. Codz.)

В Е Л И К О Б Р И Т А Н І Я.
Лондонъ, 27 Декабря.

Лордъ *Торрингтонъ* занялъ мѣсто Королевскаго Камергера, оставленное Лордомъ *Найеромъ*.

— Новый Посланникъ въ Португалію, Лордъ *Говардъ-де-Вальденъ*, отправляется нынѣ въ *Фальмутъ* и откуда на пароходѣ *Фирбриандъ* поѣдетъ въ *Лиссабонъ*. Вчера дѣлалъ онъ прощальный визитъ Статсъ-Секретарю иностранныхъ дѣлъ. Онъ возьметъ съ собою большую часть серебряныхъ приборовъ, приготовленныхъ для Сира *Ф. Ламба*, когда онъ былъ Посланникомъ при Португальскомъ дворѣ, которые небыли однакожъ отправлены къ мѣсту своего назначенія, по тому, что сей послѣдній былъ вскоре послѣ того отсюда вызванъ.

— Въ *Сити* увѣряютъ, что субскрибенты *Лойдской* кофейной въ продолженіи послѣднихъ тридцати лѣтъ, никогда неѣтрѣпли такого жестокаго урона, какъ въ нынѣшнемъ году отъ частыхъ бурь. (A.P.S.Z.)

— 4 Января.

Посланники разныхъ дворовъ имѣютъ совѣщанія съ нашими Министрами въ *Брейтонѣ*; гдѣ также Князь *Таллейранъ* вчера отправился.

— 6 Января.

Главнымъ мѣстомъ набора охотниковъ для конституціоннаго войска не будетъ уже Великобританія, но только матерая земля.

— Что касается дѣлъ *Донъ-Мигуэля*, то онъ за три мѣсяцы до того, приведенъ были къ отчаянному положенію; но теперь можетъ онъ еще дѣлать нѣкоторое сопротивленіе. Духовенство, а преимущественно монахи, разъяренные неумѣстными поступками Министровъ *Донны Маріи*, употребляютъ все свое вліяніе на необразованную часть народа, дабы собрать рекруты для *Донъ-Мигуэля*; къ вліянію духовенства отнести надлежитъ и то, что войска *Донъ-Мигуэля*, не смотря на недостатокъ въ продовольствіи и одеждѣ, не смотря на безпрерывно ненастную погоду, остаются ему вѣрными. Къ сему присоединяется также демократическій образъ мыслей *Дона Педро*, и происходящее отъ того исключительное довѣріе демократической части своихъ приверженцевъ, что многочисленную и богатую аристокрацію приводятъ къ негодованію на *Дона Педро*. Вторичное представленіе *Дворянства*, относительно Графа *Таина* столь было важно, что *Донъ Педро*, одинъ безъ своей свиты, прибылъ въ главную квартиру, желая получить отъ *Маршала Сальданга* совѣта: какимъ образомъ слѣдуетъ ему поступать. Предлагалъ онъ сему Генералу званіе перваго Министра, но *Г. Сальданга* отказался въ томъ, совѣтуя *Дону Педро*, дабы пригласилъ въ министерство нѣсколько членовъ изъ именитыхъ *Дворянъ*, ибо хотя онъ, *Ген. Сальданга* иначе о семъ думаетъ, но въ томъ увѣренъ, что Португалія требуетъ еще теперь министерства *à la juste milieu*.

— Испанскій дипломатъ, Баронъ *Румфордъ* 17-го прошлаго Декабря прибылъ въ главную квартиру *Дона-Мигуэля* въ *Сантаремъ* съ порученіями Королевы Испанской, которая, совместно съ Королемъ Великой Британіи, желаетъ окончить португальскія распри. Изъяснилъ онъ *Дону Мигуэлю* цѣль своего прибытія и требовалъ рѣшительнаго отвѣта въ теченіи 24 часовъ. *Донъ Мигуэль* объявилъ, что онъ не хочетъ участвовать въ сихъ переговорахъ, и Баронъ *Румфордъ* отправился обратно въ Испанію. — Въ *Лиссабонѣ* утверждали, что *Донъ Педро* противнымъ образомъ поступаая войдетъ въ переговоры, касательно отрѣченія въ пользу *Донны Маріи*, подъ условіемъ введенія конституціи, что объявить всепрощеніе и проч.

— Военное судно *Пикъ* доставило извѣстія изъ *Лиссабона* отъ 2-го, а изъ *Опорто* отъ 3-го текущаго мѣсяца. Теперь Главнокомандующимъ *Мигуэлистами* состоитъ Генераль *Повоасъ*. (Gaz. Codz.)

— 8 Января.

Разпущенный въ *Парижѣ* слухъ, о занятіи *Мигуэлистами* города *Опорто*, оказался неосновательнымъ. (Dzien. Powsz.)

— 9 Января.

Нѣсколько Членовъ Испанскаго Комитета имѣли совѣщаніе съ новымъ Испанскимъ Посланникомъ Кавалеромъ *Віаль*, въ которомъ между прочими пред-

рего рады бѣда нужны при урѣшѣннхъ зязду вие-
денскаго, wzglѣdem organizacyi Uniwersytetów. (G.C.)

S A K S O N I A.
Drezno 6 Stycznia.

Hr. *Alvensleben*, który, jako pełnomocnik pruski przy zjeździe wiedeńskim do Wiednia odjechał, w ostatnim czasie przyczynił się do nowego urzędzenia, zaprowadzonego w wolnym mieście Krakowie. (G.C.)

A N G L I A.
Londyn dnia 27 Grudnia.

Lord *Torrington*, zajął miejsce Kamerhera Królewskiego po lordzie *Napier*.

— Nowy Poseł do Portugalii lord *Howard de Walden*, wybierał się dopiero do *Falmouth* a ztamtąd na statku parowym *Ferdynand*, wyruszy do *Lizbony*. Wczora oddał on pożegnalną wizytę Sekretarzowi Stanu Spraw zagranicznych, wiezie z sobą większą część serwisu srebrnego, przeznaczonego dla Sir *F. Lamb*, kiedy ten jeszcze był posłem przy dworze Portugalskim, którego wszakże nie wysłano do wskazanego miejsca, z tej przyczyny, iż rzeczony Poseł w krótkce potem stamtąd został odwołany.

— W *City* zapewniają, iż akcyoniści kawiarni *Lloyds* w przeciągu ostatnich lat trzydziestu, nigdy tak wielkich nie ponosili szkód, jak w roku teraźniejszym, z przyczyny częstych burz. (A.P.S.Z.)

Dnia. 4 Stycznia.

Posłowie różnych dworów naradzają się z naszymi Ministrami w *Brighton*; dokąd się także Xiążę *Talleyrand* wczoraj udał.

— Dnia. 6 —

Głównym punktem werbunków dla woyska konstytucjonistów nie będzie już Anglia, tylko ląd stały.

— Co się tycze sprawy *Don Miguela*, była ona przed 3 miesiącami rozpaczająca, ale teraz jeszcze zdoła niejaki stawić opór. Duchowieństwo, a mianowicie mnichy, rozdrażnieni przez zawczesne postępowanie ministrów *Donny Maryi*, używają wszelkiego swego wpływu, jaki na ciemny lud wywierają, w celu zwerbowania rekrutów dla *Don Miguela*, wpływowi duchowieństwa przypisać też należy, że armja *Don Miguela*, mimo niedostatku żywności i odzieży, mimo ustawicznej słoty, wierną mu pozostaje. Do tego przyczynia się demokratyczny sposób myślenia *Don Pedra*, a ztąd wynikające wyłączne zaufanie demokratycznej części swych stronników, co można i liczną arystokracją ku *Don Pedrowi* niechętną czyni. Drugie przedstawienie szlachty względem Hr. *Taipa* było tak wielkiej wagi, że *Don Pedro*, sam, bez orszaku, przybył do głównej kwatery, chcąc zasięgnąć rady marszałka *Saldanha*: jakim ma postępować torem. Ofiarował on temu Jenerałowi urząd pierwszego Ministra, czego *Saldanha* nie przyjął, doradzając *Don Pedrowi*, aby kilku członków wyższej szlachty do ministerium powołał, gdyż, chociaż sam (*Saldanha*) inaczej myśli, wie atoli, że Portugalia teraz jeszcze potrzebuje ministerstwa *à la juste milieu*.

— Hiszpański dyplomatyk, Baron *Rumford*, przybył dnia 17 grudnia do głównej kwatery *Don Miguela* w *Santarém* z misją Królowej Hiszpańskiej, która wspólnie z Królem W. Brytanii spór portugalski chce załatwić. Wyłuszczył on *Don Miguelowi* cel swego posłannictwa i żądał kategorycznej odpowiedzi we 24 godzinach. *Don Miguel* odparł, że nie przystąpi do tych układów, a Baron *Rumford* powrócił do Hiszpanii. — W *Lizbonie* utrzymywali, że *Don Pedro* przeciwnie postąpi i owszem wda się w układy, w celu zrzczenia się na korzyść *Donny Maryi*, pod warunkiem zaprowadzenia ustawy, że wyda powszechną amnestyą i t. d.

— Wojenny statek *Pike* przywiózł wiadomości z *Lizbony* z d. 2 a z *Oporto* z dnia 3 b. m. Teraz naczelnym dowódcą *miguelistów* jest Jenerał *Povoas*. (G.C.)

— Dnia. 8 —

Rozgłoszona w Paryżu pogłoska o zajęciu miasta *Oporto* przez *Miguelistów*, okazała się bezzasadną. (Dzien. Pow.)

— Dnia. 9 —

Kilku członków komitetu hiszpańskiego miało naradę z nowym hiszpańskim posłem, kawalerem *Vial*, na której między innemi przedmiotami, była mowa o

метами, происходила рѣчь о претензіяхъ англійскихъ заимодавцевъ къ бывшему Правленію Кортесовъ. Г. Віаль объявилъ, что немедленно представить Королевой о таковомъ частномъ совѣщаніи и что почталь бы для себя за щастіе, естлибы успѣлъ привести къ желанному заключенію дѣло о сказанномъ займѣ. Члены Комитета объявили, что признаніе сего займа, уплата трехъ процентовъ со ста и утвержденіе долга какъ трехъ процентныхъ государственныхъ ассигнацій и проч. принеслобы имъ удовлетвореніе. Продолженіе сего разговора показало явно, что Испанія имѣетъ въ Лондонѣ въ лицѣ Г. Віаля просвѣщеннаго и любящаго справедливость представителя, что англійскіе заимодавцы Кортесамъ находятъ несправедливо въ выгодѣйшемъ положеніи, нежели при жизни Короля Фердинанда, и что претензіи ихъ во время правленія Королевой въ скоромъ времени признаны будутъ.

— 10 Января —

Говорятъ, что 4-го Февраля Король отправится изъ Брейтона въ Лондонъ, для личнаго открытія засѣданій Парламента, а послѣ 4 дней бытности возвратится въ Брейтонъ, гдѣ будетъ пребывать по 20-е число Февраля.

— Со времени прибытія Князя Таллейрана, происходятъ здѣсь весьма частыя совѣщанія съ Испанскимъ Посланникомъ.

— Недавно въ одномъ старомъ домѣ въ Йоркскомъ Графствѣ нашли портретъ Королевы Елисаветы. Вѣроятно писанъ онъ славнымъ живописцемъ Голубейномъ и производитъ болѣе пріятное впечатлѣніе, чѣмъ всѣ извѣстные доселѣ портреты сей знаменитой Королевы.

— По донесеніямъ изъ Лиссабона случилось еще ничего замѣчательнаго при Сантаремѣ, кромѣ того что Донъ Мигуэль отправилъ изъ Сантарема въ Коимбру 3 до 4,000 войскъ. Благополучныя для насъ доставлены извѣстія изъ Ост-Индіи: Губернаторъ въ Гоа Донъ Мануэль, вопреки препятствіямъ со стороны духовенства и десембаргаторей, явно принялъ сторону Донны-Маріи.

— 11 Января. —

Журналъ *Globe* доноситъ, что Наслѣдникъ Персидскаго Престола, Аббасъ-Мирза, скончался на походѣ, противу возмущеннаго своего брата. Споръ о наслѣдствѣ престола очень легко можетъ довести до междоусобной войны.

— Генералъ Мина живетъ теперь на уединеніи въ партикулярномъ домѣ въ Лондонѣ. (*Gaz. Codz.*)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 5 Января.

Наводненіе рѣки Саоны на прошедшей недѣлѣ причинило чрезвычайныя убытки. Нѣсколько паровозовъ волненіемъ занесены на глинистую землю, крѣпко осѣли на оной и только вновь прибывающія бурныя волны отвлекли оныя на воду.

— Въ окрестностяхъ города Павзъ предполагаютъ учредить лагери для отправленія маневровъ.

— Въ военномъ коллегіумѣ въ Великомъ Каирѣ, въ Египетѣ, воспитывается и обучается 1400 мальчиковъ языкамъ, наукамъ и художествамъ; содержаніе каждаго стоитъ въ годъ 12 фун. стерл.

— 7-го Января. —

Въ нашихъ журналахъ помѣщена просьба сочиненная Г. Кормененомъ о реформѣ выборовъ.

— Въ г. Ваннъ въ Морбиганскомъ Департаментѣ также составлена и нѣсколькимистами жителей подписана просьба въ Палату Депутатовъ, о реформѣ выборовъ.

— Послѣднія извѣстія изъ Альжира сообщаютъ, что по полученнымъ тамъ свѣдѣніямъ изъ Лондона, Альжиръ, по силѣ торговаго договора, заключеннаго нынѣ между Англіею и Франціею, признанъ вольнымъ портомъ.

— Распоряженіемъ Испанской Королевы приглашены всѣ офицеры, которые находились въ отпуску на неопредѣленное время, дабы передъ прочими помѣщены были въ арміи, или же въ гражданской либо придворной службѣ. По другому постановленію исключены будутъ изъ числа чиновниковъ всѣ, которые оставили свою должность и присоединились къ Карлистамъ.

— Увѣряютъ здѣсь, что настоящее засѣданіе Палаты окончится первыхъ чиселъ будущаго Мая, по сему новые выборы депутатовъ будутъ въ Іюнь или Іюль. Обстоятельство сіе немаловажно; отъ него зависитъ судьба Франціи.

— Прошедшею ночью вода весьма поднялась на Сенъ. Естли въ Бургундіи шелъ столь огромный дождь, какъ у насъ, то можетъ въ скорѣ вода подняться выше извѣстнаго знака, находящагося на *Pont-royal* въ память вышины прилива въ 1740 году.

— По письмамъ изъ Дилъ, (что въ Англіи), доносятъ наши журналы, что Прусскіе корабли *Maria-*

заѣзденіяхъ и росчещеніяхъ англійскихъ вierzycieli до бытѣго рządu Korteżów. Pan Vial oświadczył, że niezwłocznie udzieli Królowey osnovę tey rozmowy i uważałby się za szczęśliwego, gdyby tę pożyczkę mógł załatwić. Członkowie oświadczyli, że uznanie długu, płacenie procentu po 3 od sta i ustalenie długu jako 5 procentowych papierów rządowych i t. d. sprawiłoby im zadowolenie. Reszta rozmowy okazała dokładnie, że Hiszpania ma w Londynie w osobie P. Vial światłego i słusznego miłującego reprezentanta, że się angielscy wierzyciele pożyczki Korteżów w daleko korzystniejszym położeniu, niż pod rządem Króla Ferdynanda, znajdując i że ich roszczenia pod rządem Królowey wkrótce uznane zostaną.

— Dnia 10. —

Мовіау ту, że dnia 4 lutego Król przybędzie z Brighton do Londynu, celem otworzenia osobiście posiedzeń Parlamentowych, a po 4 dniach pobytu, powróci znowu do Brighton, gdzie do 20 lutego ma zabawić.

— Od czasu przybycia xięcia Talleyranda, odprawiają się tu nader częste narady z Posłem hiszpańskim.

— Niedawno w pewnym starym domu w Yorkshire znaleziono wizerunek Królowey Elżbiety. Zapewnie jest to dzieło sławnego malarza Holbein i sprawia przyjemniejsze wrażenie, niż wszystkie dotąd znane obrazy tey wstawionej królowey.

— Według doniesień z Lisbony, nie zaszło jeszcze pod Santarem nic ważnego, oprócz, że Don Miguel wysłał oddział wojska 3 do 4000 ludzi z Santarem do Koimbrы. Korzystne doszły nas wiadomości z Wschodnich Indyi: Gubernator w Goa, Don Manuel, pomimo przeszkód, czynionych przez Xigży i desembargadorów, ogłosił się otwarciem za Donną Marią.

— Dnia 11. —

Według dziennika *Globe*, perski Królewicz Abbas Mirza, zakończył życie w marszu, który przeciw wzburzonemu bratu przedsięwziął. Spór o następstwo tronu perskiego może łatwo do wojny domowej doprowadzić.

— Generał Mina żyje całkiem spokojnie w prywatnym domu w Londynie. (*Gaz. Codz.*)

F R A N C Y A.

Paryż dnia 5 Stycznia.

Saona w tamtym tygodniu niezmiernie wylała, i nadzwyczajne szkody zrządziła. Kilka parowych statków siła bałwanów popędziła na pola gliniaste; gdzie mocno się osadowiły i tylko nowo przybywające burzliwe fale na wodę je spuściły.

— W okolicach Pau ma być założony obóz dla odprawienia manewrów.

— Wojskowe kollegium w Wielkim Kairze, w Egipcie, wychowuje i uczy 1400 chłopców w językach, sztukach i umiejętnościach, na każdego z rocznym kosztem 12 funtów szterlingów.

— Dnia 7 —

Pisma tutejsze zawierają przez P. Cormenin złożoną petycją o reformę wyborów.

— Także w Vannes w departamencie Morbihan zrobiono podobną prośbę do Izby Deputowanych względem reformy wyborów, petycja kilkuset podpisami opatrzona.

— Ostatnie wiadomości z Algieru donoszą, iż tam otrzymane doniesienie z Londynu, jakoby, na mocy handlowego traktatu, pomiędzy Anglią i Francją teraz zawartego, Algier miał być ogłoszony za port wolny.

— Przez rozporządzenie Królowey Hiszpańskiej, zwołani zostali wszyscy tu na pewny czas urlopowani oficerowie, aby przed innemi, naprzód pomieszczeni byli albo w armii albo też w służbie cywilnej lub nadwernej. Według drugiego dekretu mają być wszyscy wykreśleni z listy urzędników, którzy swoje posady opuścili, i do stronnictwa Karolistów przeszli.

— Utrzymują tu z pewnością: że terźniejsze posiedzenie Izby skończy się w pierwszych dniach Maja, a tak nowe wybory na deputowanych nastąpią w Czerwcu albo Lipcu. Ten wypadek będzie nader ważnym; zawisły od niego losy Francyi.

— Zeszłej nocy podniosła się woda na Sekwanie bardzo znacznie. Jeżeli w Burgundyi tak wielkie deszcze spadły, jak u nas, może wkrótce przewyższy woda sławny znak wysokości wodnej z roku 1740, który się na Pont Royal znajduje.

— Nasze Dzienniki donoszą, według listów z Deal w Anglii, że 3 Pruskie okręty, *Mariane*, *Union* i

ne, *Union i Elisabeth* съ 600 эмигрантовъ тамъ прибыли. Говорятъ, что они отправлены будутъ въ Альжиръ.

— Придворные замѣчаютъ что Король особенно отличаетъ Генерала *Гиллемино*, и что Маршалъ Сультъ имѣетъ къ нему большое довѣріе.

— Говорятъ, что начальники войскъ расположенныхъ въ сѣверныхъ провинціяхъ, будутъ смѣнены.

— Просьба объ отменѣ закона, запрещающаго фамиліи Бонапарте пребывать во Франціи, находитъ въ одной канцеляріи на улицѣ Ляфитъ, дабы согласные съ сѣмъ могли подписываться на оной; уже подписалось болѣе 1700 человекъ.

— Первый инструкторъ войскъ Султана, *Г. Галлардъ*, возвысился на сію степень изъ бѣднаго состоянія; былъ онъ только унтеръ-офицеромъ французскихъ войскъ, раненый, когда первымъ изъ Европейцевъ пошелъ въ службу Султана Магмуда. Честностію и умомъ открылъ себѣ путь къ упомянутой степени. Немного изъ сотоварищей его воспользовались таковымъ благополучіемъ.

— 8 Января —

Третьяго дня было первое собраніе Коммиссіи о дѣлахъ Африканскихъ колоній въ канцеляріи военного министерства.

— *ГГ. Могенъ и Одилонъ Барро* имѣютъ почти ежедневныя между собою совѣщанія; кажется, что сіи начальники оппозиціи, приняли одну же наступательную систему.

— По бюллетеню присланному изъ Португаліи, отверженцы Донны Маріи, которые укрылись въ Испаніи, овладѣли теперь укрѣпленнымъ городомъ *Марваонъ*. Начальствуетъ ими Полковникъ *Пинто*, и уже присоединилось къ нимъ болѣе 400 человекъ, изъ которыхъ составляется особый полкъ. Число пойманныхъ въ Португаліи испанскихъ Карлистовъ составляетъ, по офиціальному бюллетеню, 44 человекъ.

— Утверждаютъ, что въ четвергъ вечеромъ поднесень будетъ Королю адресъ; послѣ того Министръ внутреннихъ дѣлъ внесетъ въ Палату Депутатовъ проектъ закона, о муниципальномъ устройствѣ города Парижа.

— Изъ числа эмигрантовъ прибывшихъ изъ Данцига въ Диль, находящіяся на кораблѣ Маріанъ, отправили одного изъ среды своей въ Парижъ. Въ свѣдѣніе его представленій объявилъ Маршалъ Сультъ, что они не будутъ отправлены въ Америку, но въ Альжиръ. Съ таковымъ отвѣтомъ возвратился сей эмигрантъ въ Диль; не знаемъ понравится ли сей новый проектъ его сотоварищамъ.

— 9 Января. —

Разнесся здѣсь слухъ, что въ то время, когда Генераль *Родиль* во второй разъ вступилъ въ предѣлы Португаліи, дабы взять въ плѣнъ Инфанта Дона Карлоса, корпусъ войскъ Дона Мигуэля изъ 6,000 человекъ составленный, вступилъ въ Испанію для пресѣченія возврата сему Генералу. Въ то самое время корпусъ сей имѣлъ отъ имени Дона Карлоса, какъ Испанскаго Короля, разпространять по всемъ краѣ прокламаціи. Утверждали въ биржѣ, что Правительство получило о сѣмъ офиціальное донесеніе. Говорятъ также, что вступленіе войскъ Дона Мигуэля въ Испанію произвело въ Естремадурѣ мятежъ, и даже въ самомъ Мадридѣ имѣло послѣдовать возмущеніе.

— Вчера вечеромъ получены въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ бумаги отъ Князя *Таллейрана*. Коля скоро прочиталъ оныя Князь *Бролье*, тотчасъ отправилъ въ Лондонъ курьера. Говорятъ, что Князь Таллейранъ слишкомъ медлитъ Португальскими дѣлами.

— Утверждаютъ здѣсь, что Графъ *Себастьяни* и *Г. Флаго* на будущей недѣлѣ отъѣдутъ въ Вѣну.

— 10 Января. —

— Въ *Мониторѣ* напечатано письмо изъ Байонны отъ 4-го сего мѣсяца, по которому войска Королевы Испанской новыя приобрѣли успѣхи надъ инсургентами: Генераль *Лоренцо*, несмотря на превосходящія силы непріятеля, совершенно ихъ разбилъ при *Естелла*. Со стороны инсургентовъ, по сказанному письму, было 800 человекъ убитыхъ, 700 досталось въ плѣнъ, потеряли они значительное количество оружія, аммуниціи и всѣ военныя снаряды. Изъ Витторіи выступили войска, для отрѣзанія возврата остаткамъ. *Мониторъ* къ сему присовокупляетъ, что всѣ извѣстія изъ Валенсіи, Каталоніи и Арагоніи благополучны, и что въ сихъ провинціяхъ остается только малое количество слабыхъ отрядовъ инсургентовъ.

— Министръ иностранныхъ дѣлъ получилъ на дняхъ донесенія отъ Адмирала *Руссена*, чрезъ прибывшій въ Тулонъ корабль *Eclipse*. Тотчасъ послѣ полученія таковыхъ отправились совѣщанія Министровъ, и потомъ высланы курьеры въ разныя стороны.

— Изъ *Санъ-Себастьяна* доносятъ, что отважный

Elisabeth, зъ шестьюset выходнями тамъ прибылъ. Мовіа же до *Algieru* одптына.

— Дворзание уважая, же *Jenerala Guilleminet* Król szczególnie odznacza i że *Marszałek Soult* wielkie w nim pokłada zaufanie.

— Мовіа, iż woyskowi dowódcy w północnych prowincjach zmienieni zostaną.

— *Petycyje* względem cofnienia zakazanego pobytu r. dziny Bonapartych we Francyi, złożona jest w jedném biurze przy ulicy Lafitte, aby osoby, przyzwalające na to żądanie, mogły się podpisywać; już ma być więcej jak 1,700 podpisów.

— Овъ первый инструкторъ mustry в woysku Султана, *P. Gaillard*, о którym wspomnieliśmy, wzniósł się na ten stopień z niskiego stanowiska: był albowiem tylko podoficerem woyska Francuzkiego, okryty r. niami, gdy pierwszy z Europeyzyków, przyjął służbę u Султана Mahmuda. Jego prawosć i roztropność utorowały mu do tego stopnia drogę. Nie wielu z jego kolegów dostąpiło tego szczęścia.

— Dnia 8 —

— Oнегдаy згромадзила się po pierwszy raz kommissya do spraw osad Afrykańskich w biurze Ministerium woyny.

— *PP. Manguin i Odillon Barrot* miewają prawie codzienne narady; zdaje się, iż obadwa ci n. czelnicy oppozycyi, przybrali jednakowy zaczepny systemat.

— Według biuletynu, nadesłanego z Portugalii, opowiadali stronnicy Donny Maryi, którzy się byli do Hiszpanii schronili, warowne miasto Marvaon. Dowodzeni oni są przez Półkownika Pinto, i już potoczyło się z nimi przeszło 400 ludzi, z których się tworzy osobna legia. Liczba poymanych w Portugalii Karlistów Hiszpańskich wynosi, według urzędowego biuletynu, 44 ludzi.

— Twierdzą, iż adres bez wątpienia podany będzie Królowi we Czwartek wieczór; poczem Minister spraw wewnętrznych przetoży na Izbie Deputowanych, projekt do prawa, względem municypalney organizacyi miasta Paryża.

— О выходнях з Гданска до Deal przybyłych dowiadujemy się, że wychodźcy, na okręcie *Mariane* znajdujący się, wysłali z pośród siebie jednego do Paryża. W skutek jego udzieleni oświadczył Marszałek Soult, że nie odpłyną do Ameryki, ale do Algieru. Z tą odpowiedzią odjechał ten wychodzień do Deal; nie wiemy, jak się jego towarzyszący ten nowy plan spodoba.

— Dnia 9 —

— Rozeszła się tu pogłoska, iż gdy *Jenerał Rodil* powtórnie do kraju Portugalskiego wtargnął, celem dostania w swą moc infantu Don Carlos, w tymże czasie korpus woyska Miguelistowskiego, z 6,000 ludzi złożony, wkroczyć miał do Hiszpanii, i temuż *Jenerałowi* przeciąć odwrót. Równocześnie miano przez ten korpus w imieniu *Xięcia Don Carlos*, jako Króla Hiszpańskiego, rozszerzać odezwy. Na giełdzie twierdzono, iż Rząd miał otrzymać urzędowe doniesienie o tém zdarzeniu. Мовіа także, że wkroczenie woyska Miguelistowskiego do Hiszpanii sprawiło w *Estremadurze* powstanie, a nawet w samym *Madrycie* miało zayść poruszenie.

— Wczora wieczór otrzymano w Ministerium spraw zagranicznych depesze od *Xięcia Talleyranda*. Skoro takowe *Xiąże Broglie* odczytał, wysłał niezwłocznie gońca do Londynu. Twierdzą, iż *Xiąże Talleyrand* odkłada nader długo sprawy Portugalskie.

— Zapewniają tu, że *Hrabia Sebastiani* i *Pan Flahault* wyjadą w następującym tygodniu do Wiednia.

— Dnia 10 —

Monitor umieścił list z Bayonny pod dniem 4 b. m., według którego woyska Królowey Hiszpańskiej nowe odniosły korzyści nad powstańcami; *Jenerałowi Lorenzo* udało się, pomimo przemagającej siły nieprzyjaciół, pobić ich zupełnie pod *Estella*. Powstańcy zostawili, według tego listu, 800 ludzi poległych na placu bitwy, i utracili 700 jeńców, mnóstwo broni, ammunicyi i wszelkie sprzęty wojenne. Z *Wittorii* wyruszyły woyska, dla przecięcia szczytkom odwrótu. *Monitor* oprócz tego dodaje, iż wiadomości z *Waleneyi*, *Katalonii* i *Arragonii*, są ciągle zaspakajające, i że w tych prowincjach jeszcze się tylko kilka słabych oddziałów powstańców znajduje.

— Minister spraw zagranicznych otrzymał w tych dniach przez przybyły do Tulonu okręt „*Eclipse*” depesze od *Admirala Roussin*. Niezwłocznie po ich otrzymaniu odprawili się narady Ministrów, a wskutek tego nastąpiły wysłania gońców w różne strony.

— Z *St. Sebastian* donoszą, że dawno oczekiwane

Хаурегиу (ель-Пастор) произведенъ въ Генераль-Маіоры; известно, что сей начальникъ былъ уже Генераломъ во время правленія Кортесовъ.

— Придворная Мадритская газета доноситъ что вторичное сраженіе при Гверникъ было съ совершеннымъ успѣхомъ для войскъ Королевы. *Ель-Пасторъ* завладѣлъ всеми военными запасами предводителя инсургентовъ *Забала*.

— Многіе жители равнины *Бастанъ* и большая часть пограничныхъ жителей, наскучивъ безпрестанными уплатами, налагаемыми инсургентами, собрались въ значительномъ числѣ въ деревни *Ерратенъ*, напали на Карлистовъ, обезоружили ихъ и взяли въ плѣнъ. Сии новые партизаны Королевы Изабеллы, обратились къ Урдаху.

— Кровопрлитно было сраженіе между Генераломъ *Лоренцо* и Карлистами; съ обѣихъ сторонъ было раненыхъ около 1,000 человекъ, кромѣ убитыхъ и большого числа взятыхъ въ плѣнъ инсургентовъ.

— Нѣкоторые утверждаютъ, что Генераль *Мина* потерялъ нѣсколько вліянія между соотечественниками своими потому, что одобрялъ намѣренія Короля Лудовика Филипа о возведеніи Немурскаго Герцога на испанскій престолъ. Испанцы похваляютъ Генерала *Торрихосъ*, (который въ прошедшемъ году разстрѣлянь), что онъ въ 1830 году на вопросъ Короля Лудовика Филипа былъ ли бы Немурскій Герцогъ приличнымъ для Испаніи Королемъ, возразилъ, что на сіе не можетъ дать отвѣта, ибо дѣло сіе единственно зависитъ отъ народа.

— 12-го Января. —

Герцогъ *Бролье* въ продолженіи болѣзни своей не принималъ ни одного изъ своихъ сотоварищей, кромѣ Г. Гизо. Маршала Сульта принимала жена Герцога Бролье, и одинъ разъ сказала ему, что мужъ ея слишкомъ слабъ, дабы могъ участвовать въ разговорахъ.

— Сегодня опять говорятъ, что непослѣдуетъ перемѣны министровъ. *Courrier Français* въ семь отношеній извѣщаетъ: „Герцогу *Бролье* отказано въ его прошеніи объ отставкѣ; Г. *Гизо* вовсе не подавалъ о семь прошенія.

— Вице-Адмиралъ Статскій-Совѣтникъ *Гальганъ*, назначенъ Губернаторомъ острова *Мартиники* на мѣсто Контръ-Адмирала *Дюпота*. Г. Дюпота, который въ продолженіи трехлѣтій исправлялъ сію должность, пожалованъ нынѣ крестомъ почетнаго легіона.

— Послѣднихъ чиселъ минувшей недѣли, повелѣно части войскъ здѣшняго гарнизона не отлучаться изъ своихъ казармъ; повелѣніе таковое сего числа имѣть быть отмѣнено.

— Изъ *St-Jean Pied-de-Port* доносятъ отъ 2-го текущаго мѣсяца: „Прошлаго Декабря 29-го числа Генераль *Лоренцо* при *Вилламайоръ*, въ первый разъ принужденъ былъ уступить превосходной силѣ и фанатизму карлистовскихъ баталіоновъ. Послѣ кровопролитнаго сраженія ретировался онъ къ Артахонъ. Возмущенные Карлисты, хотя ободрившись тѣмъ, что одинъ разъ могли вступить въ бой съ неустрашимымъ Генераломъ *Лоренцо*, однакожъ за благоразсудили отступить къ Лосъ-Аркусъ.“

— Изъ сего же мѣста пишутъ отъ 3-го текущаго мѣсяца: „Генераль *Лоренцо*, спустя одинъ день послѣ претерпѣннаго имъ пораженія, отплатилъ Карлистамъ съ избыткомъ. Ударилъ на нихъ со штыкомъ, разбилъ ихъ колонны и прогналъ къ Віанъ.“

— Письмо изъ Пампелуны отъ 3-го сего Января доноситъ: Карлисты подъ начальствомъ *Зумала Каррегеу* послѣ сраженія при Лосъ-Аркусъ, расположились при *Пуэрта ла Рейна* и *Портилла* въ разстояніи четырехъ миль отъ Пампелуны. По несчастію мы видимъ, что Генераль *Саресфисельдъ*, который бы могъ съ нѣсколькими тысячами выступить противу нихъ, остается въ бездѣйствіи.

— Пишутъ изъ Байонны отъ 7-го сего мѣсяца: „Инсургенты въ Гвиуской, тѣснимы со всѣхъ сторонъ разными колоннами войскъ Королевы, принуждены были оставить совершенно сію провинцію и слѣдовать въ Бискаю, гдѣ собралось ихъ около 3,000. *Ель-Пасторъ*, который находится въ *Урніяте*, наблюдаетъ за ихъ движеніями.

— Доносятъ изъ Бильбао отъ 4-го сего мѣсяца, что тамошнія тюрьмы преисполнены арестантами, большая оныхъ часть состоитъ изъ священниковъ и монаховъ; между сими послѣдними находятся 7 приговоренныхъ къ смертному наказанію. Разнесся здѣсь слухъ, что бывшій Министръ Донъ-Антоніо Мартинезъ высланъ въ Гаванну на изгнаніе.

— Городскіе доходы Парижа превосходили на 6 милліоновъ сумму означенную бюджетомъ на 1833 годъ.

— Письмо изъ Барселонны отъ 31-го Декабря доноситъ что: Генераль-Капитаны *Квегада*, *Мориалло* и *Лландеръ* требовали отъ Королевы удаленія Г. *Зеа* и его партіи, ибо очевидно, что первый Министръ благопріятствуетъ Карлистамъ.

мianowanie walecznego Jaureguy (el Pastor) Jenerał-Majoremъ już nastąpiło; wiadomo, że ten wódz już pod rządemъ Korteżów był Jenerałem.

— Według nadzwyczajnej Madryckiej gazety, druga bitwa, pod Guernica, zaszła z zupełną korzyścią dla wojska Królowey. El Pastor zabrał cały pakunek wojenny naczelnika powstańców Zabala.

— Wielu mieszkańców płaszczyzny Bastan i wielka część nadgranicznych, sprzykrzywszy sobie nieustanne wypłaty, nakładane przez powstańców, zebrali się w znacznej liczbie we włości Erraten, napadli na Karolistów, rozbroili ich i zabrali w niewolę. Ci nowi partyzanci Królowey Izabelli, obrócili swój pochód ku Urdach.

— Bitwa między Jenerałem Lorenzo a Karlistami, miała być nader krwawą, z obudwóch stron zostało ranionych do 1,000 ludzi, oprócz poległych i mnóstwa zabranych powstańców w niewolę.

— Niektórzy twierdzą, że Jenerał Mina dla tego nieco na wpływie u swych ziomeków stracił, że okazał się przychylnym zamiarom Króla Ludwika Filipa względem wyniesienia na tron Hiszpański Xiążęcia Nemours. Hiszpani pochwalają Jenerała Torrijos (który w r. z. rozstrzelany został), że w roku 1830 na zapytanie Króla Ludwika Filipa, czy Xiążę Nemours byłby stosownym Królem dla Hiszpanii, odparł, że nie może na to odpowiedzieć, gdyż rzecz ta tylko od narodu zawisła.

— Dnia 12 Stycznia. —

W czasie swej choroby Xiążę Broglie nie przyjął żadnego ze swych kolegów, oprócz P. Guizot. Marszałka Soult przyjmowała Pani Broglie, i raz mu do zrozumienia dała, że jej małżonek za nadto jest słabym, aby mógł mieć udział w rozmowie.

— Dziś mówią znowu, że nie nastąpi zmiana Ministrów. *Courrier Français* wyraża się w tym względzie: „Dymissya P. Broglie nie została przyjętą; P. Guizot wcale nie podał swej dymissyi.

— Vice-Admirał, radca stanu Halgan, został w miejsce Kontr-Admirała Dupotet mianowany Gubernatorem wyspy Martinique. Pan Dupotet, który ten urząd przez 5 lat sprawował, otrzymał od Króla W. Krzyż legii Honorowej.

— Część wojska tutejszej załogi otrzymała zalecenie w ostatnich dniach zeszłego tygodnia, aby nie opuszczają swych koszar, ten rozkaz ma być dziś cofnięty.

— Z St. Jean-Pied de-Port pod d. 2 piszą: „Dnia 29 Grudnia Jenerał Lorenzo pod Villa-Major po raz pierwszy musiał ustąpić przemocy i fanatyzmowi Karolistowskich batalionów. Po nader krwawej walce cofnął się do Artajona. Wzburzeni Karoliści, chociaż dumni z tego, że nieustraszonemu Jenerałowi Lorenzo przecie raz czoło stawić mogli, uznali jednak za rzecz stosowną cofnąć się do Los-Arcos.

Z tegoż miejsca pod d. 3 piszą. „Jenerał Lorenzo, w dzień po poniesionej porażce odwetował sobie Karolistom. Lorenzo natarł na Karolistów bagnietem, przełamał ich szyki i zagnał do Viana.

— W liście z Pampeluny z d. 3 Stycznia czytamy: „Karliści pod swym dowódcą Zumala Carregu po bitwie pod Los Arcos zajęli stanowiska pod Puente la Reyna i Portilla o 4 mile od Pampeluny. Niestety widzimy, że Jenerał Sarsfield, któryby mógł z kilkoma tysiącami przeciw nim wyruszyć, w nieczynności pozostaje.“

— Z Bayonny piszą pod dniem 7 t. m. „Powstańcy z Guipuzcoa, ciśnieni ze wszystkich stron przez różne kolumny wojska Królowey, widzieli się zmuszonymi całkiem tę prowincję opuścić, i udać się do Biskai, gdzie się blisko do 3,000 zebrało. El-Pastor, który się znajduje w Urgniate, uważa ich poruszenia.

Donoszą z Bilbao pod dniem 4 t. m., iż tameczne więzienia są prawie przepełnione, największą część więźniów składa się z plebanów i mnichów; pomiędzy ostatnimi znajduje się 7 skazanych na śmierć. Rozchodzi się tu pogłoska, że Exminister Don Antonio Martinez wygnany został do Havanny.

— Muncypalne dochody miasta Paryża przewyższyły o 6 milionów podaną w budżecie na r. 1833 sumę.

— List z Barcelony d. 31 Grudnia, donosi, co następuje: „Jenerałni Kapitanowie Quesada, Morillo i Llander żądali od Królowey Rejentki oddalenia Pana Zea i jego stronnictwa, gdyż jest rzeczą widoczną, że pierwszy Minister sprzyja Karolistom.

— Говорятъ что французское министерство начало переговоры о соединеніи на островъ Корсикѣ всѣхъ членовъ фамиліи Наполеона. Но Летиція Бонапарте отринула всѣ предложенія нашихъ министровъ, и намѣрена не оставлять Италіи, какое либо будетъ имѣть послѣдствіе, поданное въ Палату Депутатовъ прошеніе въ пользу ея фамиліи.

— По донесеніямъ изъ Мадрита, не только Министръ Финансовъ, но также Министръ Юстиціи просидѣлъ объ отставкѣ. Министръ Бургосъ для того только принялъ временно управленіе Министерствомъ Финансовъ, чтобы въ оное ввести необходимыя перемѣны.

— Сего дня по утру утверждали нѣкоторые особы, что 20 пѣхотныхъ полковъ и нѣсколько полковъ кавалеріи выступятъ въ Вандею.

— Большое произвели дѣйствіе рѣчи извѣстнаго стихотворца Г. Ламартина, который преисполненъ воспоминаніями Востока возвратился во Францію и въ первый разъ явился въ видѣ политическаго оратора въ Палатѣ Депутатовъ.

— Ожидаютъ здѣсь возврата Шведскаго Посланника Г. Левенгелма. Кабинетъ нашъ старается войти сколь возможно въ тѣснѣйшія связи съ Шведскимъ дворомъ. (Gaz. Codz.)

И С П А Н І Я. Мадридъ 24 Декабря.

Сего дня вновь разнесся слухъ, что дошло до свѣденія Правительства, что Донъ-Мигуэль отдастъ въ распоряженіе Дона-Карлоса 3,000 войска, которое изъ Логоса выступило въ походъ на Португальскую границу къ испанской Галиціи. (Dz. Pow.)

— Въ письмѣ изъ Санъ-Себастьяна отъ 28-го Декабря сообщаются еще слѣдующія подробности о сраженіи, происходившемъ 21-го числа с. м. при Гвернику: „Въ послѣдніе дни отрядъ полка Шиншиллы изъ 400 человекъ былъ отправленъ изъ Бильбао въ Гвернику. Сія колонна Королевскихъ войскъ дорогою захватила семейство Инсургентскаго начальника Забалы, состоявшее изъ сына и двухъ дочерей, которыхъ удержала у себя заложниками, чтобы при случаѣ разбить ихъ на Бутрона, Лапейру, Эпальзу и другихъ, попавшихъ въ плѣнъ къ мятежникамъ при провозѣ изъ Пленціи въ Бильбао. Забала съ своимъ корпусомъ изъ 2,000 человекъ отступилъ и по мѣрѣ приближенія Королевскихъ войскъ оставлялъ мало по малу свои позиціи; наконецъ прибывъ въ Гвернику, онъ рѣшился употребить въ пользу большія выгоды, представляемыя симъ пунктомъ; размѣстивъ свои войска въ домѣ Юнты, на балконахъ вокругъ онаго, и во всѣхъ соседственныхъ зданіяхъ. Королевскій отрядъ, до тѣхъ поръ не встрѣчавшій сопротивленія, съ большою смѣлостію вступилъ въ бой, не смотря на то, что былъ утомленъ походомъ и отъ продолжительнаго дождя не могъ употребить въ дѣло своихъ ружей. Инсургенты, въ превосходномъ числѣ и хорошо прикрытые, встрѣтили его нападеніемъ, котораго онъ вовсе не ожидалъ. Баронъ дель Соларъ де Эспиноза, Командиръ полка Шиншиллы, съ частію своей колонны бросился въ улицы, и будучи отрѣзанъ отъ главныхъ силъ своего отряда, подвигался все далѣе, но не могъ устоять противъ превосходнаго числа непріятеля, и имѣя при себѣ не болѣе ста чел., отступилъ въ Бермесъ, а на другой день въ 5 часовъ утра явился въ Бильбао, гдѣ всѣ жители пришли въ величайшій страхъ, полагая, что и прочія войска погибли. Но оказалось совсѣмъ противное. Главная часть колонны удалилась въ нѣкоторые дома на ружейный выстрѣлъ отъ Гверники, гдѣ удержала свою позицію, думая также, что авангардъ ея совершенно истребленъ. Обѣ стороны простояли такимъ образомъ цѣлую ночь, а на другой день на разсвѣтъ Забала оставилъ городъ Гвернику и отступилъ въ Артеагу, почти на милю далѣе по дорогѣ въ Леквейцію. Королевскій отрядъ тотчасъ послѣ того занялъ домъ Юнты. Жители Гверникскіе, объятые страхомъ, бѣжали изъ города, гдѣ остались только нѣсколько женщинъ. Число убитыхъ простирается съ обѣихъ сторонъ отъ 40—50 чел. Но число раненыхъ и взятыхъ въ плѣнъ гораздо значительнѣе. Въ понедѣльникъ Полковникъ Ириарте и Командиръ полка Шиншиллы съ 800 чел. отправились въ Гвернику. Въ тотъ же день Главнокомандующій, Генераль Вальдесъ съ 2,500 человекъ прибылъ въ Дуранго, а 24 прошель чрезъ Мунискету по дорогѣ въ Гвернику. Забала находился еще въ Артеагѣ, и весьма былъ раздраженъ тѣмъ, что болѣе 500 человекъ изъ его корпуса возвратились въ свои жилища праздновать день Рождества Христова. (A.P.S.Z.)

— Глосза, że Francuzkie Ministerium rozpoczęło układy dla połączenia na wyspie Korsyce wszystkich Członków Napoleonowskiej rodziny. Jednak Pani Letycya, odrzuciła wszelkie propozycje naszych Ministrów; postanowiła nie opuszczać Włoch, jakibądź skutek weźmie petycja na korzyść jej rodziny do Izby Deputowanych podana.

— Według doniesień z Madrytu, nie tylko Minister Skarbu, ale także Minister sprawiedliwości podał się do dymisji. Minister Burgos tylko dla tego przyjął tymczasem Ministerstwo Skarbu, aby w niēm potrzebne poczynić reformy.

— Dziś rano zapewniły niektóre osoby, że 20 półków liniowych i kilka jazdy do Wandei wyruszy.

— Wielką interesowność wznecają mowy Pana Lamartine, który pełen pamiątek ze Wschodu do Francji powrócił i po raz pierwszy, jako polityczny mówca wystąpił w Izbie Deputowanych.

— Oczekują tu powrotu Szwedzkiego Posła, Pana Lewenhjelm. Nasz gabinet usiłuje wejść w ile możności najściślejsze związki z Dworem Szwedzkim. (G. C. W.)

И С П А Н І Я. Мадридъ 24 Грудня.

Дзisiaj było tu słyhać na nowo, że rząd otrzymał wiadomość, iż Don Miguel oddał pod rozrządzenie Don Carlosa 3000 woyska, które wyruszyło z Lagos, dla udania się na granicę portugalską ku Galicyi hiszpańskiej. (D.P.)

— W liście z San-Sebastian pod 28 Grudnia znajdujemy więcej szczegółów o potyczce pod Guernica 21go tegoż miesiąca stoczoney: „W ostatnich dniach, kolumna ze 400 ludzi regimentu Chinchilla woysk królewskich z Bilbao wyruszyła, dla udania się do Guernica. Kolumna ta w drodze napotkała i zabrała familią wodza powstańców Zabala, z jednego syna i dwóch córek składającą się, i zatrzymała ich, jako zakładników, w myśl wymienienia na Butrona, Lapeira, Epalza i innych, którzy się w drodze z Plencii do Bilbao w jeństwo dostali. Zabala, na czele dwóch tysięcy ludzi, cofnął się, zostawując wszędzie dla kolumny pozycye; pod Guernica przybywszy umyślał korzyści tych nie upuścić, jakie miejsce to nadarzało. Woyska swe postawił w hotelu Junty naokoło balkonów i po wszystkich przyległych budowlach. Półk Chinchilla, który dotąd w żadney potyczce nie był, rozpoczął bitwę z odwagą, chociaż trudami był wycieńczony, a ciągle deszcze broń ognistą nieużyteczną mu zrobiły. Powstańcy w liczbie przewyższający i dobrze zastrzelani, powitali ich uderzeniem, którego przewidywać nie mogli. Baron del-Solar de-Espinoza, półkownik regimentu Chinchilla, z częścią swojej kolumny naprzód się posunął, wpadł na ulicę, i gdy nie mógł się cofnąć, dla połączenia się z środkiem kolumny, którą poza sobą postawił, zawsze się naprzód dalej posuwał, ten nie mógł dotrzymać przewyższającej siły. Cofnął się mając z sobą około 100 ludzi do Bermes, a dnia następnego, o godzinie 5tej z rana ukazał się w Bilbao, gdzie największe panowało zasmucenie, gdyż tam tego byli przekonania, że i reszta woysk straconą została. Ale nie tak się rzecz miała w istocie. Korpus kolumny cofnął się od Guernica na wystrzał karabinowy do domów, gdzie i pozostał, nawzajem tego będąc zdania, że awangarda zupełnie zniszczoną została. Obie strony przez noc tak pozostały, a następnego poranku o świcie dnia, Zabala, chociaż pole walki otrzymał, miasto Guernikę opuścił, i pociągnął na odwrót do Arteaga, więcej mili dalej po drodze do Lequeitia. Kolumna Chinchilla osadziła natychmiast pałac Junty. Mieszkańcy Guerniki z przestachu opuścili miasto, gdzie same tylko pozostały niewiasty. Każdy się, dokąd mógł, unosił. Liczba zabitych z obu stron była od 40 do 50ciu, ale raniomych i w niewolę wziętych z obu stron daleko większa. W poniedziałek półkownik Iriarte i półkownik regimentu Chinchilla w 800 ludzi poszli do Guerniki. Tegoż dnia Jenerał naczelny Valdez, ze 2,500 ludzi, do Durango przybył, i 24go przechodził Munisqueta po drodze do Guerniki. Zabala jeszcze w Arteaga się znajdował, ale z tego był niekontent, że więcej 500 z jego ludzi do domów dla świątkowania Bożego-Narodzenia powróciło. (A.P.S.Z.)